EUROPEAN AGENCY
for Special Needs and Inclusive Education

VOICES
INTO ACTION

# ΦΩΝΕΣ ΣΕ ΔΡΑΣΗ

## Ενα πλαίσιο για την ουσιαστική συμμετοχή των μαθητών και των οικογενειών στη λήψη εκπαιδευτικών αποφάσεων

**ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΟΔΟΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΚΑΘΙΕΡΩΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΕΝΤΑΞΙΑΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΣΥΜΒΕΙ ΜΟΝΟ ΟΤΑΝ ...**

**ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΟΥΜΕ** **ΑΚΟΥΣΟΥΜΕ** **ΚΑΤΑΝΟΗΣΟΥΜΕ** **ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΟΥΜΕ**

**... ΟΛΕΣ ΟΙ ΦΩΝΕΣ**

Οι μαθητές και οι οικογένειες έχουν σπάνια λόγο στις εκπαιδευτικές αποφάσεις που επηρεάζουν άμεσα τη ζωή τους, ακόμη και αν τους δίνονται ευκαιρίες να μοιραστούν τις απόψεις τους στις τάξεις και τις κοινότητές τους.

Το έργο **Φωνές σε Δράση** (Voices into Action - VIA) διερευνά τρόπους για την ανάπτυξη μιας πιο συμμετοχικής προσέγγισης στη λήψη εκπαιδευτικών αποφάσεων, έχοντας ως επίκεντρο τους μαθητές και τις οικογένειες.

Προτείνει το πλαίσιο VIA για ουσιαστική συμμετοχή στην ενταξιακή εκπαίδευση, ένα εργαλείο προβληματισμού που περιγράφει πρακτικά και δεοντολογικά θέματα πριν, κατά τη διάρκεια και μετά τη συμμετοχή.

### Ποιες είναι οι «φωνές»;

Είναι ένας τρόπος διάδοσης των αξιών, των πεποιθήσεων, των απόψεων και των οπτικών των μαθητών και των οικογενειών τους.

### Τι είναι «ουσιαστική συμμετοχή»;

Η αναγνώριση και η συμπερίληψη των φωνών των μαθητών και της οικογένειας ως **ισότιμα** και **αναπόσπαστα στοιχεία** στις συζητήσεις σε όλα τα επίπεδα του συστήματος. Αυτό συνεπάγεται τη διασφάλιση **ενεργού αυτενέργειας** και **κοινής ισχύος** για τη δημιουργία ιδεών και την άσκηση επιρροής στις αποφάσεις.

## Το πλαίσιο VIA για ουσιαστική συμμετοχή στην ενταξιακή εκπαίδευση

Το πλαίσιο VIA βασίζεται σε ένα μοντέλο συμμετοχής των παιδιών που αναπτύχθηκε από τη Laura Lundy (2007).[1] Εφαρμόζει τις τέσσερις έννοιες του μοντέλου «**Χώρος**», «**Φωνή**» «**Κοινό**» και «**Επιρροή**» στο εκπαιδευτικό πλαίσιο και το επεκτείνει ώστε να περιλαμβάνει και οικογένειες, εκτός από παιδιά και νέους, λαμβάνοντας υπόψη βασικούς ηθικούς παράγοντες.

**Οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής, οι διευθυντές σχολείων, οι εκπαιδευτικοί και άλλοι ενδιαφερόμενοι για την εκπαίδευση μπορούν να χρησιμοποιήσουν το πλαίσιο VIA προκειμένου:**

- **να συνυπολογίσουν και να λάβουν υπόψη τη φωνή όλων όσοι συμμετέχουν στη λήψη αποφάσεων, ιδίως των περιθωριοποιημένων ή ευάλωτων στον αποκλεισμό ατόμων,**
- **να αναπτύξουν την ικανότητα όλων των ενδιαφερομένων (γνώσεις, κατανόηση και δεξιότητες) να ακούν τη φωνή τους και να διαδίδουν την άποψή τους,**
- **να υιοθετήσουν και να τηρούν μια δεοντολογική προσέγγιση σε όλα τα στάδια (π.χ. ασφάλεια, προσβασιμότητα, ευπάθεια, προκατάληψη και διαφάνεια),**
- **να διατηρούν, να αξιολογούν και να συνεχίσουν να βελτιώνουν τη συμμετοχή διαφόρων ενδιαφερομένων, σε διαφορετικά συστήματα και πλαίσια.**

## Πλαίσιο VIA

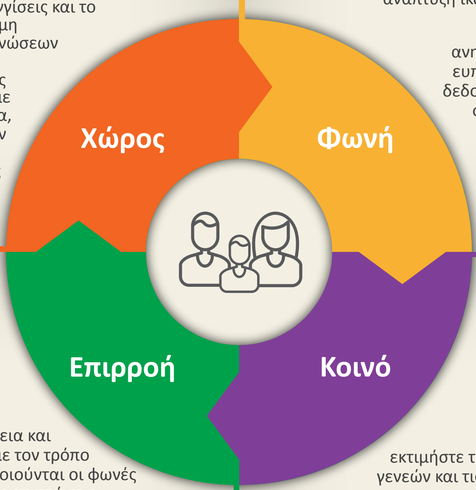


### Δημιουργήστε ασφαλείς και χωρίς αποκλεισμούς ευκαιρίες για τη διαμόρφωση και την έκφραση διαφόρων φωνών

- Ελαχιστοποιήστε τις μεροληψίες επιλογής διασφαλίζοντας ότι περιλαμβάνονται οι περιθωριοποιημένες ομάδες
- Χρησιμοποιήστε την τεχνολογία, τις διαγενεακές προσεγγίσεις και το κοινοτικό έργο των μη κυβερνητικών οργανώσεων
- Δώστε προσοχή στις ανησυχίες σχετικά με την προσβασιμότητα, τη συγκατάθεση, την ασφάλεια, το δικαίωμα έκφρασης απόψεων και το δικαίωμα στην πληροφόρηση

### Διευκολύνετε την ελεύθερη έκφραση κάθε φωνής στο μέσο επιλογής

- Συζητήστε θέματα που έχουν νόημα, είναι συναφή και ωφέλιμα για το άτομο/την ομάδα
- Παρέχετε προσβάσιμο προπαρασκευαστικό υλικό και κατάλληλη υποστήριξη για την ανάπτυξη ικανοτήτων συμμετοχής
- Δώστε προσοχή σε ανησυχίες σχετικά με την ευπάθεια, τα προσωπικά δεδομένα και το δικαίωμα στην καθοδήγηση από ενήλικες

### Ικανοποιήστε τις φωνές

- Εξασφαλίστε σαφήνεια και διαφάνεια σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο ικανοποιούνται οι φωνές και τις αναμενόμενες επιπτώσεις
- Παρέχετε κατάλληλα σχόλια σε όλους τους συμμετέχοντες και εμπλέξτε τους στις διαδικασίες αξιολόγησης
- Δώστε προσοχή σε τυχόν παρερμηνεία των φωνών και ακούσιες συνέπειες

### Ακούτε υπεύθυνα τις φωνές

- Ενθαρρύνετε και εκτιμήστε τις συνεισφορές μεταξύ γενεών και τις διαφορετικές οπτικές
- Παρέχετε πρόσβαση στην κατάλληλη υποστήριξη και στα μέσα για την κατανόηση και ερμηνεία των εκφραζόμενων απόψεων
- Δώστε προσοχή στις ανισορροπίες ισχύος και στις ασυνείδητες προκαταλήψεις

**Αποκτήστε πρόσβαση στη διαδικτυακή περιοχή VIA για να μάθετε περισσότερα σχετικά με το έργο, το πλαίσιο και την ηλεκτρονική εργαλειοθήκη VIA, έναν διαδραστικό πόρο που προσφέρει πληροφορίες και παραδείγματα πρακτικής:**

**www.european-agency.org/activities/VIA**

© European Agency for Special Needs and Inclusive Education 2022

[1] Lundy, L., 2007. '"Voice" is not enough: conceptualising Article 12 of the United Nations Convention on the Rights of the Child' *British Educational Research Journal*, 33 (6), 927–942. www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/01411920701657033

VOICES
INTO ACTION

EL

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ωστόσο, οι γνώμες και οι απόψεις που εκφράζονται είναι μόνο του/των συγγραφέα/ων και δεν αντανακλούν απαραίτητα εκείνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.